

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tac's'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 23.

Brasiovu, 23. Martiu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Unionistii.

VI.

(Urmare din Nru tr.)

Deca e vorb'a dar' de multumita, colonulu Transilvanicu, si anume romanulu, are de asi multumi eliberarea sa mai antaniu spiretului umanitatei, carele a ruptu lantiurele feudalismului, — si a dou'a bunetatei imperatesci, carea si dupa apasarea revolutiunei a confirmatu cu prea inalt'a sa gratia acea scumpa libertate, si parentesce s'a ingrigitu, ca colonulu tranicu dein proletariu se se faca adeveratu proprietariu.

Ci se punemu numai una minuta, ca romanulu colonu sia incredintiatu sortea, venitoriulu si fericirea natiunei sale in man'a esperta a' fostiloru sei domni pamentesci, — cari aru fi urmarile unei atari conduceri? Negresitu, ca se tacemu de altele, cea de antania urmare ar' fi „uniunea“, pentru ca, colonulu romanu, carele face cea mai mare parte a natiunalitatei romane transilvane, alipinduse catra elementulu unionisticu, ar' trage si cele alalte particele de natiunalitati dupa sene, si de nu aru vre de buna volia; si argumentulu celu mai puternicu in cuntr'a uniunei „periclitarea intereselu celoru alalte natiunalitati nemagiare“ ar' fi trantitu la pamentu. Pentru ca unde s'aru concentra interesele unei maioritati imposante, cumu aru fi elementulu magiaro - secuiu cu mai bene de 600 de mii de suflete impreunatu cu elementulu romanu-colonu, care negresitu inca face pre atat'a, si cu elementulu romanu-nobilitariu, carele totu de un'a avu mare inclinatiune catra natiunea privelegiata magiaro-nobilitaria, — acolo celi alalti 400 de mii de sasi si saso-romani aru face una minoritate atatu de meschina, catu interesele lor aru trebui se se subordineze intereselu maioritatiei.

Ast'a o sciu prea bene unionistii, si de aceea-si pusera carulu in pietri, ca se atraga la sene celu puçinu partea romana colonicale, — aratandu romanului, care nu vrea sesi intielega interesele sale, catu de patriarcale a fostu relatiunea intre romanulu colonu si intre domnulu pamentescu inainte de 1848, pentru ca-lu scutea de catania, deca ise baga birisiu fora plata pre vreo cati-va ani; pentru ca deca nu mai avea mama-liga pre mesa, domnulu pamentescu erasi numai de catui mesura doue-trei miertie de melaiu pre vreo doue-trei dile de lucru cameta pana la culesulu cucuruzului de tomna; pentru ca, cate una data in pic-nuri mai sariau si cate una jo c a t a romanésca, si alte mai multe, ca cine pote se le numere tote?

Inse afora de interesele materiali, ce legau pre romanulu colonu catra domnulu seu pamentescu, mai suntu si alte folosa, ce provenu, seau mai bene, aru proveni dein uniune. Dreptu ca prein uniune s'aru consolidá elementulu magiaru, dice acumu si recunósce D., cumu disesemu si noi mai in articlii trecuti, — ci adauge Dlui, ca prin uniune ni-s'aru consolidá si elementulu nostru romanu, impreunanduse romanulu transilvanu intru unu statu cu romanulu ungureanu-banatianu. — In adeveru, si aici ne ar' veni se ridemu, deca materi'a nu ar' fi mai seriosa, de catu se sufere

astu feliu de distractiune. Noi vomu se reflectamu numai puçinele.

Crede-ne D. si intru ast'a asia de butucosi, catu se nu precepemu diferenti'a cea mare, intre positiunea romanulu transilvanu ca Transilvanu, si intre positiunea lui ca impreunatu cu ungureanulu banatianu? Diferenti'a sta in maioritate si in minoritate. In Transilvania romanulu e in maioritate, si asta pusetiune a lui atatu e de importante, catu astadi nece una politica nu pote se o mai ignoreze. Asta pusetiune-i asecuréza libertatea nu numai individuale, ci si natiunale; pentru ca una natiunalitate, care face maioritatea unei tieri, e unu factoru atatu de puternicu, catu una natiunalitate, care s'aru desbraca de buna volia de acesta prerogativa a sa, ar' fi demna se o ridia chiaru si Hotentotii.

Uninduse Transilvania cu Ungaria inse, ce s'aru alege dein asta maioritate a romanulu transilvanu? Spuna-ne D., ore astufeliu de consolidare a elementulu romanu, cu pierderea unei maioritati atatu de momentose, potere-ar' se garanteze independenti'a natiunalitatei romane facia cu natiunalitatile Ungariei mai multu, de catu pastrarea maioritatiei nostre in Transilvania? Si deca D. va fi in stare, se ne demustreze, ca prein uniunea Transilvaniei cu Ungaria independenti'a natiunalitatei romane va fi cu multu mai asecurata, de catu prein remanerea Transilvaniei cumu este astadi, — si deca asta demustratiune D. ne o va da cu argumente solide, nu cu sofisme, — atunci D. si alti unionisti potu fi incredintiati, ca dein parte-ne nu se va pune nece una piedeca. Hic Rhodus, hic salta!

Deci lui D. si altoru politici, cari nu potu se precepta politic'a romanulu, macaru ca ea e forte simpla, si de aceea-si batu capulu, ca ce feliu de politica misteriosa cocemu intre noi, de nu o potu precepte Dloru, si de acea in urma totu numai la „Dacoromani'a“ alerga, — vomu se le o spunemu curatu si fora frase multe. — Cumu ca tota politic'a nostra acolo tientéza, ca natiunalitatea romana se nu mai fia lipitur'a altoru natiunalitati, ci se fia si ea, cumu meriteza si are totu dreptulu de a pretende, natiune libera, independente de alta natiunalitate, si nesubordinata nece unei natiunalitati; sesi aiba tote drepturile, ce se cuvenu unei natiuni libere, si fora cari nece una natiunalitate nu pote subsiste ca natiune. Ast'a e tendenti'a politica a romanulu, si dorimu dein tota anem'a, ca natiunalitatile de lenga noi, se nu lie in nume de reu aceste dorentie si tendentie ale natiunei romane, fiendu ca suntu dorentie si tendentie naturali si necesarie, si pentru ca si in sesi acele natiunalitati totu acelesi dorentie si tendentie au si au avut totu de un'a, numai cu acea diferentia, ca ele siau ajunsu de multu scopulu acestu nobile alu esistentiei lor, si astadi nu mai au alta lipsa, de catu sesi conserveze acea independentia natiunale, care romanulu nu li-o denega nece li-o impugnéza, ci numai abuserile si escesele ei; — er' noi inca si astadi ne vedemu in lupta pentru acea independentia natiunale in cuntr'a acelei partite, carea pentru romanu nu afla de lipsa nece una independentia natiunale, ci dein cuntr'a pretende, ca romanulu si acumu si pentru toti vecii se se lapede de ide'a unei natiunalitati politice, si se se mul-

tiumésca cu acea stare precară, în care se afla ori ce naționalitate, care nu e recunoscută de corpul politic. — ci numai de unu aglomeratu de invidui espusu la tóte accidentele fortunelor și intrigelor politice dein partea altoru naționalități.

TRANSILVANIA. Brasiovu, 2. Aprile. (Cestiunea călilor ferate la noi.) Dn. Carolu Maager presedintele camerei comerciale s'a reñtorsu și din calatori'a sa a treia, întreprinsa cá deputatu în caus'a calei ferate. Dsa sia datu și alu treilea reportu alu seu în 31. Martiu catra unu publicu fôrte numerosu înghesuitu în sal'a cea mare a magistratului. — Acelu reportu a fostu lungu, pentrucâ a tienutu nou a patrare de ôra! Angustimea spatiului nê constringe a scóte numai sucultu acelu discursu alu Dlui Maager; premitemu inse, câ în decursulu aceluasi se dete pe fația o multîme de cabale și intrige, care jóca între Sibiiu și Vien'a incontr'a proieptului Clusiu Brasiovénu.

Dupa deschiderea siedintiei prin Dn. Franc. Greissing, oratorulu și presedintele reprezentantiei comunale, Dn. Maager ne spuse urmatórele:

În Noemyre a. tr. m'ati tramisu Domniloru la Pest'a spre a luá parte la lucrarile societatii agronomice carea 'si tienea adunarea generala cu scopu, cá totuodata se se ocupe cu cestiunea călii ferate dintre Oradea-Clusiu-Brasiovu. La membrii mai de frunte ai acelei adunari am aflatu multa buna vointia, inse energia fôrte puçina, prin urmare m'am departatu din Pest'a desamagitu reu. Am mersu la Vien'a cu scopu, cá se dau mai deaprópe în urm'a acelei reuniuni titulate „Deutscher Culturverein“, despre care se spunea, câ ar fi tramisu plenipotentii sei la Vien'a spre a negotiá pentru cladirea susu atinsei linii. Dupa o cercetare mai deaprópe a urmatu earasi o desamagire și mai amara, pentrucâ acea reuniune nu esista nicairi, ci numai nisce amagitori amblá de colo pana în colo spre a scóte bani și a ametá lumea pe unde potea. — Dupace adica în. gubernu dechiarase mai dinainte, câ va dá concessiunea mai anteiu pentru acea linia, pentru carea se va adevéri câ s'au si aflatu capitalurile recerute, apoi problem'a mea erá, câ se induplegu oricum voi sci pe capitalistii cei mari pentru lini'a nóstra. Într'aceea comitetulu condusu pana atunci de Dnii grafi Toldalagi și Zichy, care avuse nenorotirea de a fi insielatu de fantom'a susu atinsei societati nemtiesci ce nu esista de locu, camu oparitu, precumu se întielege de sine, isi dete dimisiunea; se formá unu altu comitetu nou amestecatu, în carele intrau și eu cá membru. În a celasiu tîmpu partit'a Sibiiului stá se misce cerulu și pamentulu, pentrucâ se castige pe capitalisti în partea sa, la care întru adevéru a si ajunsu, precumu se va vedea mai la vale.

Tîmpulu naintase pana în Decembre. Dintr'odata se aude, cumuca în Amsterdam se va tienea o conferintia mare de capitalistii cei mai renumiti din Belgiu, Oland'a, Germania s. a. pentru scopuri diferite. Comitetulu celu nou aflá cu cale a me tramite pe mine indata la Amsterdam spre a ne cercá si acolo noroculu. Într'aceea facuseramu cunoscintia cu o casa mare din Briusela anume Bischofsheim & Hirsch. Prin acésta cu castigaiu intrare la Dn. Mendel presedintele sindicatului capitalistilor în Amsterdam, unde m'am si dusu. Ce se vedi inse, Dn. Mendel si toti amicii sei fusesera multu mai nainte castigati de partit'a Sibiiului, careia ii si promise-sera, câ voru întreprinde cladirea liniei Arad-Alba-Juliu-Sibiiu-Turnu-rosiu. M'a costatu nespusa ostenéla pentrucâ se'i abatu dela planulu loru. Am reesitu deocamdata. M'am reñtorsu la Vien'a. Acolo am datu preste alte si alte intrigi, care nu se potu descrie.

Între acestea în 8. Ianuariu a. c. avuramu norocirea de a fi priimiti în audiintia de catra Mai. Sa. Resultatulu celu prea favoratoru alu acestei audiintie ilu sciti cu totii din jurnale. Cei mai multi din DDnii ministrii s'au respicatu totu întru întielesulu cuvintelor Mai. Sale. Numai Dn. cancelarulu nea spus'o verde, câ calea nóstra ferata e conditiunata dela intrarea în senatulu imperialu....

Acumu partit'a contraria iritata preste mesura își întref resistintia sa. Totuodata capitalistii din Belgiu incepura a pune ardeleniloru nisce conditiuni fôrte grele. Am trebuitu se calatorescu din nou la Briusela; unde în cele din urma m'am invoitu cu ei si leam scosu promisiunea în scriu.

Eata inse si o alta fatalitate, carea inse earasi ve este cunoscuta din jurnale, adica neplacutulu resultatu alu deputatiunii clusiane sub conducerea contelui Mikó....

În cele din urma dupa atatea lupte desperate astadi

stampa acolo, câ inginerii capitalistiloru desu numiti vinu la Ardealu spre a mesurá (din nou) lini'a Clusiu-Brasiovu.

S'au cheltuitu pana acumu din partea Brasiovilu în acésta cauza de 14 luni încóce 5600 fl., eara de 8 ani preste 20 mii fl.; eara magnatii unguri au cheltuitu în 7 ani preste 78 mii fl. Se mai ceru spese Domniloru si inca multe etc.

Acésta este esinti'a cuventarii Dlui Maager. Tîmpulu naintase dela 3 pana la 5 1/2 ôre dupa amiédi; publiculu nu mai avea rabdare. Într'aceea tocma la urma se escara în debaterii nesce atacuri preste mesura neplacute, care se referia la dusmani'a Sibiiului și la spese. În acea scena din urma se incurcara patru cetatieni sasi, unu germanu și unu romanu. — Ci despre acésta cu alta ocaziune si póte la altu locu, unde vomu spune, cumu cestiuni curatu industriale se prefacu în cestiuni politico-nationale.

Adunarea comitetului în comitatulu Turdiei.

Incheiere din Nru tr.

La acelu pasu alu D. Tisza, oa suntemu în crusca, nu vréu se disputu, nu potu inse lasa neatinsu, ca chiaru se fia asia precumu intaresce D. Tisza, dator'i'a nóstra e a ne da silintia, cá se scapamu de ea. — Eará la celalaltu pasu, ca D. Tisza e talmaciulu principiiloru DDloru din tómn'a trecuta, díse cuventatoriulu, ca se simte indatoratu a dechiará, cumca nu numai cuventatoriulu, ci toti deputatii romani din acestu salonu au remasu si voru remané credintiosi principia-loru loru aparate în 25. Sept. a. tr.

Ce se tiene de meritulu lucrului díse: ca de si nu'lu multiamesce întru tóte, precumu ar pófti, instructiunea provisorie, recunósce ca acea pentru romani are putere oblegatória. — Avendu-o de terenu legale, pre care se se póta radima, si se tiene strinsu de dens'a, dara deodata crede, ca în puterea §. 37 e datoriu si comitetulu com. pana la definitiv'a regulare a constitutiunei municipale pe calea pertraptarei dietali a se tiené de dens'a. — Dupa credeulu seu politicu cunósce comitetulu a fi legalminte constituitu — si vrea a luá parte la debateria obieptelor pertractande; — róga pre fratii unguri în numele patriei comune, a careia salute: Suprema lex esto, se lasé la o parte incriminariile si personalitatiile si se apuce de lucru si fini: Se spriginimu pre gubernu întru afacerile sale, cá intentiunile celea parintesci ale Mai. Sale Imperatului si Marelu nostru Principe se le póta realiza spre multumirea nóstra a tuturoru. —

Dupa parintele canonicu cuventá D. cavaleru Greg. de Botta, care díse, ca constitutiunea autonóma a tieréi nóstre o socote cá unu fundamentu vechiu, dara tare, pe care aru dori se se puna talpá cea tare de stegeru la edificiulu celu nou, la a caruia ridicare se luamu parte cu totii prin buna întielegere — privindu la situatiunea presenta, si la cursulu lucrurilor; — înainte-si vede focu si apa — se ne ferimu adaose si de una si de alta — si Dlui cunósce comitetulu în întielesulu instructiunei pe lege constituitu, prin urmare si vrea a luá parte la pertraptari.

D. Tisza reasumandu cuvintele parintelui canonicu Vlassa si ale D. Botta, celui d'antaiu ei respunde, ca nu crede se fia în comitetu doua parti, caci atunci un'a aru fi constitutionale, cealalta a absolutismului; — ei place a crede, câ numai o fractiune, pe carea nu o póte numi neci minoritate, gravitéza catra absolutismu; — eara ceilalti toti unguri si romani suntu insufletiti pentru constitutionalismu. — Dlui Botta ei dísa, ca talp'a edificiului ungurii o au si cioplitu din grosu — dator'i'a romaniloru e se concura si ei la ridicarea edificiului nou întieptiesce, — la acelu pasu alu D. Botta cu focu si apa reflecta, ca acestea 2 eleminte nu suntu menite numai se periclitéza, ci întrebuintiate întieptiesce se se folosésca — se se apropia romanii de unguri, cá frati, dele va fi frigu se se incaldésca cu foculu, — dei va arde se se recorésca cu ap'a fratietai, — apoi continua, ca dupa tóte formele constitutionalu din Europ'a cea culta comitetulu nu'lu afla necumu legalminte, dara nice dupa patentá, cumu se cade, constituitu, prin urmare, ca în atare nici se póte demite la pertraptari.

Parintele canonicu: Candu D. Tisza apara principiile maioritatiei, eara parintele canonicu ale minoritatiei, care nice de parte nu potu fi omogene, si fiasce-care purcede în pertractarea obieptelor totu dupa principiale sale, de nu e nice una partita seu suntu mai multe în comitetu: figura docet. — Totu în întielesulu D. Tisza vorbi B. Kemény János, dicundu, ca în atare comitetu, care s'a întregitu prin influinti'a autoritatiei organeloru politice, si ai caruia membrii suntu chiamati pe lenga reversatu, pana ce gravamenele iusirate de D. Tisza nu se voru vindecá, nu se va demite la pertraptare, ci pófti

tesce se se formulădia status quæstionis, si se se decida prin votisare. —

D. adm formulădia statulu cestiunei pofitu, dara ne e-sindu dupa placulu maioritatiei nu se primesce, — se inoingu earasi dispute — in mediulocu carora parent. canonicu isi cere cuventu, si cá se fia mai bine intielesu grai ungresce, dîcundu: cá se castigamu timpu si se nu facemu spese desierte deputatoru; densulu simplifica statulu cestiunei astufeliu: Este comitetulu legal mînte constituitu s'eu ba? De si maioritatea incuviintiã acêsta simplificare, D. Tisza nu se multiumi, ci pofiti, cá in locu de legal mînte se se puna: si dupa patenta pe cale constituitu, neintielegerea ajunsese acumu pana la culme.

Intru acestea cerendusi D. v.-comite Groze cuventu — spuse francu: cumuca nu pricepe, cumu D. Tisza nu recunosce a fi comitetulu legal mînte constituitu, si cu tôte acestea daca i se va da respunsu odichnitoriu se va demite la pertraptari, caci acesta e o contradicere in conceptu, — roga pe fr. unguri se nu p'rdia timpulu cu dispute, ci se se apuce de lucru. — Cuventulu D. v.-comite desarmã pre D. Tisza si multiumi pre comitetulu intregu, care se si dechiarã, ca in urmatórea dî va pertrapta obieptele propunende la ordinea dîlei — timpulu inaintase dela 10 óre pana catra 3 dupa amédi si siedinti'a se ridicã. —

In 25. se verificã protocolulu cu prea puçine schimbari si purceseramu la pertraptarea obiepteloru defipte la ordinea dîlei, precumu: tienerea in evidentia a cartiloru funduari — organisarca caseloru comunali — eruirea venitulu curatu a unei mosie, din carea traiescu 5 membri de familia cá indatoritulu se póta fi scutitu dela militia; — darea opiniunei in privinti'a curialistiloru (Inquilini); — alegerea oficialiloru, a carora intarire dupa § 23 alu instructiunei prov. atarna dela Mai. Sa Imperatulu. — Dintre care celea mai momentóse au fostu caus'a curialistiloru si alegerea oficialiloru. —

Pentru cea d'antania D. Tisza precumu in diet'a din 1861, asia si astadata sprima frase destulu de frumóse, dara adause, ca comitetulu nu e competentu a dá nice opiniune, pentru acea pofiti, cá se se amane pana la diet'a venitória.

Parintele can. Vlassa isi ridica si aci cuventulu pentru nefericitii curialisti unguri, secui si romani, dintre carii pre unii iau vediutu cu ochii muieti in lacrimi si cu straiete in spate dati afara din casele si mosiórele loru, pentru care ei au facutu mai multe robote cá iobagii, pentru acea dîse, ca comitetulu siaru face numai dator'i'a, candu cu opiniunea sa aru ajuta guvernulu intru dispusetiunile sale luande spre indreptarea starei celei precarie a loru. — Densulu e de parere, ca daca nu vremu a mai spori proletariatulu, curialistii se se rescumpere din visteri'a statului, cumu se rescumparara si iobagii — inse versulu lui fã versulu celui ce striga in pustia. —

Alegerea oficialiloru o combatù Bar. Kemény György cu cuventu, ca trebuindu a se face dupa confesiuni religiozare, aru fi peste putintia a aflã individi cualificati la 18 posturi din 5 religii — ca aru periolita starea unoru oficiali — la tóta intemplantia aru intarita spiritele, ce cu ori-ce pretiu aru vrea se se incungiure. —

Parintele can. Vlassa respunde Bar. Kemény, ca in viéti'a constitutionalã dreptulu celu mai importantu e dreptulu alegerei, si nu vede nice un'a causa intemeiéta, pentru carea se nu ne potemu folosi de dreptulu nostru. — Cuventatoriuulu intréba mai departe, cà suntemu in viétiã constitutionalã s'eu nu? caci densulu cautandu la forma, carea dat esse rei i se pare, ca suntemu in viétiã constitutionalã — (la care cuvente fr. unguri clatea din capete si murmurã ca nu), éra combinandu parerile fr. unguri cu parerile maioritatiei si nevrendu, trebuie se marturieésca contrariulu. — Se ne folosimu de dreptulu nostru adause, se alegemu pre individi cei mai cualificati fara privire la interesele nóstre private s'eu nationale — (?!); se nu amanamu tóta la dieta, caci densulu dupa suspiciile, ce le vede premergundu, nu póte spera mari rezultate dela dieta; — pre Bar. Kemény ilu intréba, ca are maioritatea incredere in amplotiati de acumu si suntu multiumi cu denai? la care D. Baronu pricependu consecintiele ce vrea ale deduce parintele can., dede unu respunsu siovai-toriu: ca Dumnealoru se supunu. —

Totu in acelasu intielesu vorbi si cav. de Botta, reflectandu la cuvintele D. Bar. Kemény, ca 25. Sept. a tr. neau aflatu cu oficiali octroiati — dîce, se nui schimbamu pre a-cestia cu altii constitutionali alesi de noi? etc. daru si D. Botta intimpina totu numai inimi inchise, si urechi astupate; urmarea fù, ca in privinti'a toturoru se enuncia, cumca: Ne-fiindu comitetulu competente a se demite la pertraptarea obiepteloru propuse, si de altumintrea tienenduse de agendele

dietei se strapunu si amana pana dupa dieta; timpulu inse inaintandu pana la 2 óre dupa amédi, siedinti'a se redicã si comitetulu fù invitatu la verificarea protocolulu pe 4 óre dupa amédiu.

La 4 óre ne si infaciosiaramu, dara ni se espuse, ca notariulu, lipsindui timpulu, n'a potutu compila protocolulu; se puse dara la ordinea dîlei proieptulu D. Tisza cuprinditoriu de gravaminele domnealoru si una rugaminte la in. reg. gubernu. D. Tisza spuse francu, ca unele modificari in stilu in proieptu-i va primi, nece una inse in contra spiritulu proieptulu, caci la acelu casu se leapada de fetulu Dumnealui — isi ceti si proieptulu si rugamintea si pofiti pre comitetu, cá se le primésca. D. Botta pofiti, cá proieptulu asternutu pe mas'a comitetulu se se traduca in romanesce, cá selu pricepa si deputatii romani, carii nu pricepu limb'a ungresca si pertraptarea se se amana pe dîu'a de mane.

Parintele can. Vlassa sustienú parerea D. Botta dîcundu, ca in principiu nu e in contra, cá maioritatea sesi asterna gravaminele sale la locurile mai inalte; — lucru inse e tórtse seriosu si nu aru vré alu precipita, poftesce se li se dea proieptulu in copia, si pertraptarea se se amane pana in dîu'a urmatória, candu apoi se va demite in pertraptarea lui.

D. adm. incuviintiã, inse D. proieptatoriu nu se multiumi, ci descarcã tóta respunderea si urmarile amanarei pre umerii D. administratoriu. —

Intr'acestea pasi la mediulocu D. v.-comite si dîse, ca de óra ce proieptulu D. Tisza e efusulu representatiunei D-loru din 25. Sept. a. tr. pre acela, cá pre un'a expresiune a vointiei maioritatiei, nece vrea a o impedeçã, cá se nu se asterna la locurile mai inalte, de óre-ce insusi si romanii siau asternutu totu atuncea una petitiune, poftesce, cá si aceea se se inainteze. — Parerea D. v.-comite intimpinã incuviintiare si complacere generale, cá in se, adause stimatulu Domnu, romanii se nu vine in contradicere cu principiale cuprinse in petitiunea loru, se se simplifice statulu cestiunei si prin votisare se se decida; facunduse acêsta: 42 voturi primira proieptulu D. Tisza; — éra 21 nu. intr'acêstia 21 au fostu D. presiedinte de trib. Leopold Guntharth, judele proc. Szabó Ferencz, representantele Tráscoului Vermes, — unii dintre deputatii romani cugetandu, cá petitiunea minoritatiei se se inainteze la Maiestate, se invoi comitetulu cu unanimitate. — Facenduse enunciatuinea si denuminduse una comisiune, intre care si 3 romani pentru verificarea protocolulu, siedinti'a se redicã. —

In 26. se verificã protocolulu si se subscrie. —

Cine a petrecutu cu bagare de séma decursulu lucruriloru comitetulu, s'a pututu incredintiã, cumuca:

1. Fratii unguri, de si astadata n'au negatu pre faciã legalitatea comitetulu, au negatu-o inse faptice nedemitenduse in cea mai mica pertraptare a afaceriloru comitatulu; — éra romanii consecuenti principialoru loru recunoscundu legalitatea comitetulu, s'au aratatu gata de a pertrapta. —

2. Cumuca fr. unguri de si crescuti si inbatraniti in viétiã parlamentaria, astadata au alunecatu la unele neçuviintiã si dejosiri, ce dela ómeni culti, nece odata n'amu fi asteptatu, éra romanii de si numai copilandri in parlamentarismu s'au purtatu cu tóta grandetia; ce caracterisédiã seriositatea loru.

3. Ca si unii si altii au remasu consecuenti principialoru loru politice, fratii unguri a gravamineloru, éra romanii a petitiunei. —

4. Ca, candu au venitu la mediulocu cestiuni practice, au mersu mana in mana in buna intielegere unii cu altii. —
Unu deputatu romanu.

Chronic'a din afara.

Insurectiunea polóna. In partea de catra amiédiadi a Poloniei se afla mai multa militia rusésca si insurgentiloru le merge acelu din ce in ce totu mai réu, eara in partea nordica, unde se afla mai puçine trupe rusesci, de e. in guvernemintulu Plock si Augustowo, insurgentii se afla in mare miscare. Tooma in 26. primira si vr'o miia de carabine de cea mai nouã structura, inse si intr'acolo s'au indreptatu trupe imperiali; cu tôte acêste Czachovski, Jezioranski si Incovski totu se mai tienu in sud; ear' Miroslavski se dechiarã de proscrisu (vogelfrei) de catra comitetulu centralu insurgentu, dupa cumu scrie „Ostd. Ztg.“, ear' „Pos. Z.“ scrie, ca ar fi ucisu cu sisiulu de unu polonu in Passy pentru ca s'a prochiamatu de dictatoru. —

ITALIA. Turinu, 27. Martiu. Sear' paré, ca caus'a Italiei aru fi adormitu fara timpulu, fiinduca actiunea gubernulu italianu se tiermuresce la intarirea si regularea din laintru.

Inse numai revolutiunea polonilor au facutu, cá caus'a acésta se se lese mai la o parte si in poscena, in fapta inse Europ'a e crucita de ramurile innadite cu caus'a Italiei. — Neci restauratiunea ecssuveranilor din Itali'a inca nu e cu totulu adormita. Ducele de Modena intr'o circularia datata din Veneti'a mai arata inca sperantia de restaurare, candu díce ofirilor din brigada s'a, ca 'i dimite, cá se nu'si pérdia drepturile civile si politice, dupa cumu li s'a amenintiatu de catre guvernulu de acumu, ci se fia incredintiatu, ca in casu ce se va restaura guberniul lui legitim, ei éra voru puté intrá in armata cu rangurile avute.

— In tóta Itali'a se subscrie acumu pe intrecute la impramutulu de statu si parlamentulu aplanédia intr'una la dificultatile ce amenintia din laintru si din afara. — Tocma se fini in camer'a deputatiloru desbaterea asupr'a petitiuniloru in favórea Poloniei, si si aici proiectulu comisiunei: „ca se se concrédiu totu lucrulu intieptiunei ministeriului“ fú priimitu cu mare maioritate in tocma cá si in Parisu in acéstasi causa.

Cu ocaziunea desbaterii legii pentru naturalisatiunea emigratiloru italieni constatá ministrulu Peruzzi, ca se afla 7000 la numeru si se spendéza pe ei cate 3 milióne fr. pe anu. — Ministrulu primariu Farini, cadiendu in bóla de creri, 'si cerú demisiunea, care i se si primi.

FRANCIA. Diurnalele Franciei sufla in trimbiti'a resboiului; si cele germane se sparie de naluciri, cumca la Renu se concentréza armata de 100 de mii franci, ear' lui „Köln. Ztg.“ i se scrie dela Vien'a din 27. lucruri si mai mari, cumca adeca Franci'a vrea total'a nedependintia a Poloniei, adeca vrea se faca din marele ducatu Varsivi'a unu regatu suveranu cu archiducele Leuchtenberg in fronte, astufeliu, in catu numai prin rudeni'a suveraniloru se fia in legatura cu Rusi'a. Prusi'a cu Posena si Austri'a cu Galiti'a se remana cumu suntu. Angli'a se tiene cam in cumpana, totusi e de acordu si ea cu Franci'a, cá se se faca congresu in Parisu intre tóte puterile, care au subscrisu tractatele dela Vien'a, si aci se afla situatiunea de astadi a lucruriloru in sfer'a diplomatiei mai 'nalte, pe candu in Franci'a se facu demustratiuni intre juni in favórea poloniloru si prin tóta Europ'a se culegu ajutória pentru ei. —

GRECIA. Aten'a 31/19. Martiu. Astadi adunarea nationala a proclamatu in unanimitate de rege constitutionalu alu Eleniloru pe Principele Guillaume George, alu doilea fiu alu Principelui Danimarcei, cu numele de George I. rege alu Eleniloru.

S'a otaritu, cá sucesorii se profesese ritulu ortodocsu, si adunarea va alege o comisiune de trei membrii, care se se duca la Copenhaga spre a oferi regelui corón'a in numele natiunei Elene.

Aici este o bucuria generala. (Dep. tel. a „Buciumului.“)

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Bucuresoi. „Monitorulu“ din 19/3 ne aduce rescriptulu Inaltimei Sale Domnitoriulu Principatelor Romane-Unite, prin care se acórda creditu pentru intretinerea stabilimenteloru brancovenesci su administratiunea statului. Altu decretu pentru insemnu — suna asia:

ALESANDRU JOANU I

Cu mil'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala, Domnu alu Principatelor Unite-Romane.

La toti de fačia si viitori sanetate.

Avendu in vedere, ca armele Principatelor Unite-Romane nu suntu inca ficsate dupa nou'a stare de lucruri;

Considerandu, ca conventiunea, printr'unu aneksu alu ei, prevedea, prin banderola, simbolulu unirei armatei Principatelor, dar' acést'a in supositie, ca ambele tieri erau separate;

Considerandu, ca in urm'a unirei definitive recunoscuta de tóte puterile garante, suntemu chiamati a hotari si emblema' a viitória a Romaniei;

Avendu in vedere ca, dela a. 1861 si pana acumu, regimentelor Nro 6 si 7, si bataliónelor de geniu si venatori nu li s'au datu drapele, nefiindu hotarita nici o emblema;

Considerandu, ca armat'a, in urm'a unirei, nu trebuie se aiba decatu unu singuru drapelu;

Avendu in vedere, ca adeverat'a emblema a Romaniloru nu póte fi alt'a decatu aquil'a Romana;

Asupr'a reportului ministrului nostru secretaru de statu la ministeriulu de resbelu cu Nru 2433;

Amu decretatu si decretamu ce urméza:

Art. 1. Aquil'a Romana cu crucea in gura, se va pune cá emblema a Romaniei, d'asupr'a drapelor armatei.

Art. 2. Zimbrulu si Vulturulu intr'uniti, constituindu armele Romaniei, voru formá sigilulu si timbrulu statului.

Art. 3 si oelu din urma. Ministru nostru secretaru de statu la departementulu de resbelu este insarcinatu cu esecutarea ordonantie de fačia.

ALESANDRU JOANU.

Min. secr. de statu la depart. de resbelu gener. Florescu.

CEVANOU. Pest'a. „Botschafter“ scrie, ca vreo 50 de deputati ai dietei din 1861, intre cari érá si contele Aponyi, predera serbatoresce unu „albumu dietalu“ lui Franciscu Deák, cu care ocaziune baronulu Eötvös ilu salutá intr'altel si camu cu urmatóriele cuvinte: „Primesce si consideréza darulu acesta cá unu simbolu de concordia, care domina intre membrii dietei din urma; macaru de aru serbi de garantia acelei credintie, cu carea natiunea se alipesce de legile ei. E convingerea nóstra acésta, fiinduca tient'a natiunei numai pe aceea cale se póte ajunge, pe care au aratat'o diet'a din urma si suntemu si resoluti a ne tiené de aceasta.“ Deák respunse in intielesulu urmatoriu: „Candu representantii natiunei au tienutu tare de lege, si au doveditu credinti'a atatu catra natiune catu si catra regele lor. Cine se lupta pentru legalitate, acela se lupta si pentru persón'a principelui, pentru ambi, natiune si rege, numai legea póte fi radímu securu.“

Se mai scriu ear' multe despre unu felu de crise in caus'a maghiara, care inse se reduce la pretensiunea consiliului ministeriulu, cá cancelariulu conte Forgách se id locu pe bancele ministeriale in senatulu imperialu viitoriu, indata ce Ardealulu se va resolvi a tramite la senatu si indata ce acesta se va prochiama de senatu intregu, in care causa cancelariulu Ardealului e intielesu, dar cont. Forgács inca nu. Finea acestei porniri inca nu a sositu.

Schimbare locala.

Imi iéu onóre, a face prin acésta onor. p. t. publicu aplecat'a insciintiare, cumuca eu am parasitu localulu meu de vendiare si atelia de pana acumu din strat'a infer. a caldarariloru, si ca

depositoriulu meu cu marfe de juvaire, auru si argintu,

Pamu stramutatu in piačia, têrgulu grâului, in cas'a Dlui Albrichsfeld (unde a fostu mai inainte librerie) Multiu-mindu prea frumosu pentru increderea ce mi se dede pana acumu, si de care me rogu si pe venitoriu; 'mi iéu indresnéla, a mai face in urma cunoscutu, cumuca eu m'amu nevoitu a ilustrá si a recomadá catu se póte de bine localulu meu celu nou cu unu asortementu indestulitoriu de celea mai placute marfuri de juvaire, auru si argintu, si ca sirginti'a mea cea diliginta va fi numai intr'aocolu indereptata, pentrucá se 'mi pastrediu si de aci inainte renumele meu celu bunu de pana acumu, pe lenga fipsarea de pretiuri moderate, si o servire insusita solida si prompta.

Brasiovu in 19. Ianuariu 1863.

HENRICU JEKELIUS,
juvaierariu, aurariu si argintariu.

Nru 1146 civ. 1863. EDICTU.

Din partea magistratului urbanu si districtualu din Brasiovu, cá instantia pentru pertractarea remaseloru, se face cunoscutu, cumca in 14. Aprilie 1862 a repausatu Bucura veduv'a dupa Juon Paraschivu, lasandu unu testamentu. Intre eredií chiamati dupa dens'a se afla si fiulu ei acum in etate de vreo 55 ani, care inca pe timpulu mortii tatalui seu, plugariu — lui Juon Paraschivu, se aflá absentu, si de atunci incóce nu s'au aratat neci spre primirea parci de creditate dupa tatalu seu, neci dupa provocatiunea spre a se declara de erede, si spre pertractarea remaseloru dupa mam'a lui Bucura veduv'a Juon Paraschivu; — fiindu asiadara domiciliulu lui Juon Paraschivu necunoscutu judecatoriei, se provóca densuku a se arata in terminulu de unu anu, socotindu dela terminulu acestui edictu la judecatori'a acésta, si a dispune despre partea sa ereditaria dupa tata si mam'a lui, cu aceea observatiune, ca la din contra se va propasi in privinti'a averei numite cu coeredii si cu euratorulu lui denumitu, mai departe.

Brasiovu in 14/2. Martiu 1863.

3-3 Din consiliulu magistratului urbanu si districtualu, cá judecatoria.